

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a **SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT** Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyévi hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32 — negyed oldal ... kor. 8 —
fél oldal ... » 16 — nyolczad oldal » 4 —

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Az iskolaév kezdetén.

Jöleseti pihenés után munkára hi újból hivatásunk. Megkezdjük edzett erővel, acélozott akaratúval a legnehezebb munkát: a *nevelre tanítást*. Elhúdulunk a nagy útra, hogy a gyermek érzelmi és szellemi világát bejárjuk, hogy ott a vallás-erkölcsös élet és a tudás ösvényeit egyengessük. Isten nevében, munkára föl!

Ha figyelemmel kísérjük a magyar népművelődés ügyét, úgy örömmel tölthet el mindannyiunkat a tudat, hogy haladunk, hogy minden évvel haesak valamieskével is előbbre jutunk. A magyar népiskola a fejlődés útján van. Mindinkább kialakul a képe annak, hogy milyen legyen a magyar népiskola, milyenné nevelje és képezze a jövő nemzedéket.

Minden megfontolva és mélyebben gondolkozó meggyezik abban, hogy a népiskola föladatát akkor fogja betölteni, ha a reá bizott nemzedéket *vallás-erkölcsös* nevelésben részesíti, ha az ifjúságot szilárd *magyar nemzeti* érzülettel betölti és ha a jövőnek *értelmes*, az élet küzdő porondján önállóan helytálló polgárokat képez.

Ezen hármas cél minél teljesebb elérése volt a magyar katolikus népiskola törekvése a múltban és ez jelszavunk a jelenben, mert ebben biztossá látjuk a jövőt.

Eszérint hármas irányban kell hogy hassunk. Az *első*, mert ez az ember földi és örök üdvét szolgálja meg, a *vallásos* nevelés. Amint a jelek mutatják, közeledünk már annak megértése felé, hogy a *hitben* van a társadalmi élet legbiztosabb alapja, mert ez adja meg az egyének azt az *erkölcsös* erőt, amelyre egyesegyedül az állami élet, a társadalmi együttélés és az életközösségből folyó viselkedések alapíthatók. Mert ime, aggodalommal látjuk már azt a tömérdek bajt, amibe belesodortattunk az által, hogy az emberekből meggyengült a legnehezebb érzelme; látjuk és tapasztaljuk már biztossá annak, hogy foszd meg *hitétől* az embert és állattá fajul. Örömmel halljuk már a *vallás-erkölcsös* nevelés fontosságát hangoztatni oly

helyekről és olyanoktól is, ahonnet és akiktől ezt azelőtt nem igen hallottuk. A magyar katolikus népiskola kilenc századon át *Krisztus* szellemében nevel és hogy áldásosan működött, mutatja az, hogy édes magyar hazánk áll és virul, mert ki tagadhatná, hogy csaka *Iézus Krisztus* szellemében átalakult magyar nemzet tarthatta fönn e drága hazát. Haladjunk azért továbbra is ezen az uton és fáradozzunk lelkesebben mint bármikor az ifjúságnak *szent hitünk* szelleme szerint való nevelésében.

Második föladatunk a *magyar nemzeti* öntudatot tanulóinkban megteremteni és fejleszteni. «A nagy világon e kívül ninesen számodra hely.» A lánglelkű költő e szavaiból következik, hogy e drága földet, melynek minden rögét őseink vére, könnye áztatott, amely éltet, ezt a drága földet elveszni ne hagyjuk. Ehhez meg legfőbb erényünk, az emberi erők leghatalmasabbja, mellyel nem vetekedhet semmi más erő: a *honszeretet*. A szeretet édes hazánk iránt és minden iránt, ami *magyar*. «Nyelvében él a nemzet» és mert ez élteti, miként az ember testszervezetét a balzsamos lég, miként a tikkadt virágot az üde harmatesőpp, minthogy ez forraszt össze testvérekké, terjesszük, kedveltségük meg nemzeti nyelvünket, ennek tudására tegyük képessé e hon minden gyermekét. Szomorú, fájó érzést kell hogy keltsen mindnyájunkban azon sajnálatos tény, hogy annyi év után a törvényhozásnak újból kell a nemzeti nyelv sikeresebb tanítása érdekében intézkedni. Félre már egyszer minden kiesinyes érzékenységgel. A *magyar* érdeket szolgálni, a *magyarság* eszméjének és nemzeti lételének első kellékét, a *magyar* nyelvet terjeszteni és művelni e haza minden iskolájának elengedhetetlen kötelessége. A hazafias nemzeti fölfogásnak mily fényes bizonyosságát adta a magyar katolikus tanítószög, amidőn országos bizottsága által kevesli a javaslat *nemzeti* tartalmát és *többet* kíván. Mi mindig a nemzeti ideálért lelkesedtünk, de megkétszerezük erre irányuló buzgalmunkat, hogy miként a múltban a magyar népművelődés terén a kath.

iskola volt az *első*, azonképen a jövőben is lenni fogunk a *derékhad*, amely a nagy, hatalmas, boldog *Magyarországért* küzd.

Es végre tanítási eljárásunkban állandóan szemünk előtt lebegjen, hogy *értelmes*, a mai kor igényeit kielégítő polgarokat képezzünk. Még mindig sokat elméletezünk, az elvontakon páriázunk. Sőtba minden sallanggal, ami az értelmes tudásnak esakis útjában áll. El a szellemi munkával, a mai világban csak az önálló ember boldogul. Teret a szellemi erők fejlődésében a szabadabb mozgásnak. Értelmes beszéd és olvasás, a gondolatok szabatos leírása; a számolásban a gyakorlati irány; a tárgyismeretben az életkövetette tudás legyenek az irányító elvek tanítói működésünkben.

Nevezetes korszakban élünk, amikor minden újulakul, mikor általános a törekvés jobba, tökéletesebbé tenni az intézményeket és ezzel hozzájárulni a társadalmi élet javulásához. Az *iskola*, a művelődés színtere nem maradhat el ezen áramlatból; nekünk is fáradhatatlanul a jobb, a tökéletesebb felé kell törekednünk. Azért elszánt akarattal, nem lankadó ügyszeretettel és buzgalommal: *Munkára föl!*

A *Szemlélek* fölvilágosító és megerősítő kezeletne legyen velünk!

Pozsony.

Mihalicska János.

A föladat.*

Irta: *Draischiger Ferenc.*

A kérdezetés részletről-részletre vezet a gyermekket az ismeret keresésében. A *föladat a gyermek munkájának megkezdése előtt jelöltetik ki, hogy szerzett ismereteit lehetőleg magjára hagyatva örökösítse, vagy kiegészítse.* A föladat mindig gyakorlati szempontokat szolgál és arra törekszik, hogy a gyermek lehetőleg önállóan fejtsen meg a kitűzött tételt.

A föladat lehet szóbeli, vagy írásbeli, iskolai, vagy házi. A szóbeli föladat csak iskolai lehet. S legjobb, ha az írásbeli föladatokat is lehetőleg az iskolában fejti meg a gyermek.

Olyan iskolában, hol minden osztályt külön tanító tanít, nehezebb minden írásbeli föladatot az iskolában megoldatni, de azért ügyes tanító talál módot rá, hogy ez lehetséges legyen. Ott azonban, hol egy teremben több osztály tarul egyszerre, a föladatnak igen fontos szerep jut. A csendes foglalkozások legtöbbje föladatok csendes megfejtéséből áll.

Föladatokat lehet adni: *1. A számolásból.* A gyakorlati példák szóbeli, vagy írásbeli megoldása mind egy-egy föladat. *2. Az olvasmányok alapján.*

* Mutatvány a szerzőnek *«Általános és Részletes Oktatástan Férfi- és Nőtanítóképző-intézetek számára»* című művéből. A mű már elhagyta a sajtót. Kapható a *Szent-István-Társulatnál.*

Az olvasmányok kivonatos elmondása vagy leírás és különféle átalakítása jó föladatokul szolgálhatnak. *3. A földrajzból.* Pl. Képzletbeli utazások stb. *4. A történelemből és alkotmánytanból.* Pl. Tekintjük át a hadkötelezettséget nemzetünk történelmi folyamán, s mondjuk meg, mi az előnye a mai hadkötelezettségnek a régi fölött. Mit kell tennie annak, ki birtokot vásárol? (Telekkönyv.) *5. A természeti ismeretekből.* Pl. Részletesen mondjátok el (írjátok le), miért kell és hogyan kell megbecsülni a lovat? Mik a hasznai a telegráfnak? Miért kell és hogyan kell az időjárás szerint öltözködni? stb. *6. Lehet egyes kiváló alkalmakat is fölhasználni a föladatok céljaira.* Pl. Miért rándultunk ki tegnap delután?

A gyermek akkor képes kellőképen megoldani a föladatot, ha *a)* jól ismert dolog képezi alapját a föladatnak. *b)* Ha félreérthetetlenül tudja a gyermek, mit kell földolgoznia. Azért a föladat világos és határozott legyen. *c)* Minden föladatot a gyermek igényei szerint jól elő kell készíteni és fokozatosan elrendezni. Kezdknél különösen szem előtt tartandó, hogy pl. az írásbeli föladatokat előbb szóval is meg kell fejtenni. Minél fejlettebb a gyermek szelleme, annál kevesebb előkészítés kell. De az utat, módot és a kívánalmat mindenkor meg kell előbb beszélni. *d)* Csak olyan föladatot kaphat a gyermek, melyet a kiszabott idő alatt és az adott körülmények között teljesen be is fejezhet.

A szóbeli föladatok megfejtésénél arra kell ügyelnem, hogy a gyermek lehetőleg önállóan fejtsen meg a kitűzött tételt. Ha segítségre szorul a gyermek, először társai segítsenek neki, s csak a legvégső esetben segíthetek magam. A tanító türelmetlensége és idegessége az oka, hogy akkor is kérdez, mikor nem kellene. Míg a gyermek beszél, hagyni kell, hogy beszéljen, még ha hibát követ is el. A megfejtés befejeztével áll elő a szüksége a javításnak. Ekkor egyes gyermekeket hívok föl, kik véleményt mondanak a megoldásról, s a szükséges pótlásokat és javításokat eszközlik. Csak a nyelvi hibákat kell rögtön kijavíttatnom.

Az írásbeli föladatokat természetesen a gyermek önállóan oldja meg. Ha azonban a gyermek munka közben valamely tanácsot kér, csendben és rögtön, készséggel megadom a legszükségesebb útbaigazítást. Különös gondomat képezi, hogy a gyermek *külsőleg is diszesen és tisztán* állítsa ki föladatát. E tekintetben fáradhatatlannak és következetesnek kell lennem.

Egyetlen dolgozat sem maradhat átnézetlenül. Ha olyan a föladat, hogy a nagyobb és jobb tanulók is átnézhetik, ezekkel nézetem át. Pl. Egy elbeszélő olvasmány levélalakban való kiállítását. Közös számtani példa megfejtését stb. Ezt azonban ellen kell őriznem. A többi dolgozatot magam nézem át, s pontosan megjelölöm a hibákat. A hibát lehetőleg a gyermek maga javítsa. Kisebb hibákat egyénileg javíttatok, közös hibát az osztállyal közösen kell javítani.

A javításokra is ügyelnem kell.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A szanyi esperesi kerület róm. kath. néptanítói egyesülete 1904. évi szeptember hó 15-én délelőtt 9 órakor Rába-Usonakon tartja évi rendes közgyűlését, melyre a tanügy barátai tisztelettel meghívotnak. *Matkovich Elek* alelnök. *Püspök Mihály* jegyző. A gyűlés főbb tárgyai. Molnár Vince rába-esanaki kartárs üdvözlése 40 éves tanítói működése alkalmából. Az egyesület, illetve a kartársak nevében üdvözlő Matkovich Elek alelnök. «Vasár befolyással a torna a szellem fejlesztésére» címen fölolvasás Tóth Antal bősárkányi kántortanító. Gyakorlati tantást tart a fonomimika alapján Tóth Lajos bősárkányi osztálytanító. A pályamunkák bírálatának kihirdetése és a jutalmazott mű fölolvasása.

Meghívó. A szombathelyi egyházmegyei róm. kath. tanítói egyesület 1904. szeptember hó 13-án d. e. 9 órakor Szombathelyen, a vármegyeháza nagytermében tartja meg rendes évi (XXI.) közgyűlését, melyre úgy az alapító-, pártoló- és rendes tagokat, mint a nevelés- és oktatásügy barátait tisztelettel meghívom. Sárvár, 1904. aug. 25. *Barabás György* elnök. A tárgysorozat főbb pontjai: Előadás a tuberkulózisról. A bíráló bizottság jelentése és a pályadíjak odaítélése. Nevelés- és tanítástani tételek kitűzése a jövő egyesületi évre. A közgyűlést reggel 8 órakor tartandó szentmise előzi meg, mely után a püspöki iskolában Módy István szombathelyi tanító gyakorlati előadása következik. Értesitem a tagtársakat, hogy fölterjesztésemre a megyés püspök úr 6 méltósága 3155. számú a. kelt leiratával a főhatósága alá tartozó elemi iskolákban szept. 12-ére és 13-ára (a távollakóknak 14-ére is) iskolai szünetet adott.

Meghívó. A sásdvidéki róm. kath. tanítóegylet f. évi őszi rendes közgyűlését szeptember hó 20-án Mágocsoson tartja, melyre az egyleti tagokon kívül a tanügy iránt érdeklődők tisztelettel meghívotnak. A közgyűlést 8 és fél órakor gyászszenmise előzi meg. Tárgysorozat: 1. Elnöki meghívó. 2. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének fölolvasása és bírelésítése. 3. Beszámoló a VI. egyetemes tanítógyűlés lefolyásáról. 4. Az irvaolvasás új kombinált tanítási módjának ismertetése, tekintettel a falusi osztatlan népiskolák különleges viszonyaira. Előadja Albert István kisvárszari tanító. 5. Pénztári jelentés. 6. Tisztújítás. 7. Indítványok. 8. A jövő közgyűlés helyének meghatározása. Kelt Bikal 1904. év szept. 6. Tanítóegyleti elnökség.

IRODALOM.

Dreiszigler Módszertana. A Szent-István-Társulat kiadásában a napokban megjelent *Általános és részletes oktatástan* férfi- és nőtanítónőképző-intézetek számára című tankönyvről szóló kritikát, melyet *Petrovitz József* igazgató-tanár, egyik legilletékesebb kath. tanterfő készített, a múlt számunkban közöltük, ezúttal alkalmunk van a könyvről egy szintén igen illetékes kézektől vett bírelatot közzétenni, mely arról győz meg mindnyájunkat, hogy a mű megjelenése előtt egyházi szempontból is szigorú kritika alá vétetett és hogy e bírelat is csak a legújabb ajánlás, amit a könyv minden tekintetben meg is érdemel. A bírelat így szól: «Alulírottal szennel kijelentem, hogy *Dreiszigler Ferenc*, a kalocsai érseki tanítóképző tanárának *Általános és részletes oktatástan* című kéziratát átolvastam, és abban olyasmit, ami a katolikus Egyház szellemével és tanításával ellenkezőnek, nem találtam, amiért is a művet minden katolikus intézet számára, amelyben az oktatástan előadása szükséges, különösen a teológiai iskolák számára

részemről a legmelegebben ajánlom. Kalocsa, 1904 június 30-án. *Dr. Amon Pál*, a kalocsai érseki lyceumon a dogmatika és pedagógia tanára.» A művet melegen ajánljuk a kath. tanítóképzők igen tisztelt tanári testületeinek becses figyelmébe s kérjük, hogy azt már a folyó tanévben tankönyvül bevezessék. Megrendelhető a *Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában, Budapest, Szent-Királyi-utca 28/a*, Ára 2 korona.

A **Gyászmise-Énekek** kiadója: *Lukács Menyhért* tanító, a községét elpusztító tűzvész alkalmával minden vagyonával együtt kiadványa összes meglévő példányait is elvesztette, arra kéri kartársait, hogy míg a második kiadást nem rendezheti, ne forduljanak hozzá megrendeléssel. Ha akadna valaki, aki őt a második kiadásban anyagilag segítené, tudassa vele ajánlatát. Lakik: Torna-ujfalun.

VEGYESEK.

Érseki helynök. Császka György érsek elhunytával az érseki szék megüresedvén, Desselwffy Sándor esanádi püspök úr, mint a kalocsai és bácsi érseki tartomány rangidősb suffraganeusa, ki is a trienti szent zsinat által neki biztosított hatalmánál fogva e hó 22-én 3403. sz. a. Reichenhallból intézett nagybecsű iratában káptalani helynökünké méltóságos és föltisztelendő Majorosy János knini püspök, nagyprépost urat méltóztattott kinevezni.

A **Katholikus Főiskola-Internatus-Egyesület** érvöl-évre áldásosabb tevékenységet fejt ki az egyetemi ifjúság nevelése terén. Az általa fölmentartott és a nyár folyamán tetemesen kibővített szent Imre-kollegiumban nem csupán a vagyonosabb szülők gyermekeinek ad katolikus szellemtől áthatott és vezetett otthont, hanem a szegény egyetemi hallgatókat is mindjobbban fölkarolja. A napokban tartott választmányi ülésében ismét 10 egyetemi hallgatónak adott részben ingyenes, részben kedvezményes helyet. Az illető ifjak a következők: Dittl János, Fábán Gáspár, Kovács Gyula, Napholz Kálmán, Pintér Ernő, Róka Kálmán, Schütz János, Seydler Béla, Würtz Mihály, Zsicsmann Rezső. Ajánljuk az egyesületet a kath. tanítóegyletek jóindulatú figyelmébe oly célból, hogy ott alapítványi kelyeket létesítsenek.

Az **Eötvös-alap közgyűlése.** Az Eötvös-alap aug. 25. tartotta évi rendes közgyűlését a Tanítók Házában. A közgyűlést dr. Ujvári Béla kir. tanácsos, az Eötvös-alap elnöke, lelkes beszéddel nyitotta meg. A magyar tanítók büszkeségét emelheti az a tény, hogy a király nemrégben meglátogatta a Tanítók Házát s teljes elismerésének adott kifejezést a látottak felett. Az éljenzéssel fogadott megnyitó után jelentette az elnök, hogy a kolozsvári «Tanítók Hunyadi-házát» szeptember második felében fogják megnyitni egy díszközgyűlés keretében, amelyen Berzeviczy Albert dr. kultuszminiszter is jelen lesz. Jelentette továbbá, hogy az Eötvös-alap vagyona 521 ezer korona. Elhatározta a közgyűlés, hogy a Wlassics-alapítványnak

Az olvasás tanítását és tanulását az eddigi módszerek között legkönnyebbé teszi: —

«Eljárásom a fonomimika segítségével való olvasás tanításában»

című részletes útmutatást, nyújtó vezérkönyv. Irta: **Péter József** tanító. II. kiadás. Kapható a szerzőnél 1 korona 5 fillér beküldése ellenében. (Vág-Sellyén.)

14.000 koronára rugó összegét 20.000 koronára emeli föl. *Dr. Reviczky Albert* nevére pedig egy 20.000 koronás alváltványt hajszta ki az alaptökeből. Ezzel kapcsolatban kimondta a közgyűlés, hogy hálájának a jelenlegi kultuszminiszter iránt köldöttég utján fog kifejezést adni. Ezzel elterjesztették az osztó-bizottság jelentését, melyet a közgyűlés elfogadott. Vegül *Trájtler Károlyt* egyhangúlag újból az (Eötvös-alap) alelnökévé választották. A budapesti «Tanítók Ferenc József háza»-ba főlvetetnek: *Lagyesias helyekre: Blauer János, Haray István, Kerecsy Jenő, Semedits Illdegárd, Tanszig József és Dezső Dónes.* A földijas helyekre főlvettek hatvanat, az egészdíjas helyekre huszonkilencet, az emeldíjas helyekre huszonhatot. A kolozsvári «Tanítók Hunyadi háza»-ba főlvetetnek: *Lagyesias helyekre: Barány Kálmán, Boez István, Nagy Ferenc és Szabó Miklós.* Földijas helyekre tizenháromat, egészdíjas helyekre huszonkilencet, emeldíjas helyekre tizenháromat vettek föl.

Ertesítés. A Szent-István-Társulat *Sortiment-könyvkereskedése* a központi papnövélő-intézet közvetlen közelében, szemben az egyetemmel, *IV. ker. Keeskeméti-utca 2. sz. alatti* teljes fölzereléssel már megnyitott. A bel- és külföldi irodalomban megjelent bármily mű, mely vallásunkkal nem ellenkezik, itt megrendelhető. *Tankönyvek az elemi iskolák, jelyári és felsőbb tanodák, képzőintézetek, középiskolák, papnövélő-intézetek stb. részére, melyek eddig a társulati könyvkiadó-hivatalt által szállítottak, ezentúl e könyvkereskedés útján lesznek beszerezhetők, hol nemcsak a Szent-István-Társulat összes kiadványai, de minden engedélyezett és használathoz levő tankönyv készletben van, esetleg a legfröcsübb idö alatt beszerezhetők. Tanszerek, szemléltető képek, föld-gömbök, telluriumok, fal- és kézi térképek, természetrajzi, fizikai és egyéb tanszerek, valamint iskolai fal- és táblaképek rakáron vannak és szintén beszerezhetők.* Különös gondot fordít az ifjúsági irodalomra. Kívánatra készséggel elküldi, úgy helybeli, mint vidéken lakó megbízóinak az irodalom legújabb termékeit megtekintésre vagy választásra, különösen figyelembe véve az egyéni öhajátásokat. Az üzletben tágas, világos olvasóterem áll a t. látogatók rendelkezésére, hol az irodalom újdonságai mindig megtekinthetők. *A Szent-István-Társulat ezen új vállalatát olvasóink szives figyelmébe ajánljuk, egyben tájékozással hangsúlyozzuk, hogy a nagymélt. püspöki kar magas rendelkezése értelmében a kath. tanintézetekben elsősorban a Szent-István-Társulat kiadványai és eskis azután a tankönyv-vizsgáló bizottság által elfogadott és a hivatalos könyvjegyzékbe fölvevő tankönyvek használhatók.* Hogy iskolai hatóságaink kivétel nélkül eleget tegyenek a nagymélt. püspöki kar ezen magas rendelkezésének, azt a keresztény nevelés és oktatás érdekei sürgetik.

Szerkesztői üzenetek.

M. R. Közzétettük. — **B. Gy.** Beérkezett. Annak a bizalmas ügynek az elintézését szorgalmazni fogjuk. — **H. P.** Föhetetlenül méltányos. Az eljárásnak két módja van. 1. Ha a hitközségben megvan a hajlandóság arra, hogy a most már tetemesen szaporodott kötelezettségekre való tekintettel jövedelmét is emelje, úgy a hitközségi iskolaszékhez nyújtja be kérvényét és ennek határozatát

az egyházi föhatóság megerősíti; 2. ha azonban a hitközségben nincs meg a teljes hajlandóság arra, hogy fizetését méltányosan javítsa, az esetben az egyházi föhatósághoz folyamodjék és kérelmezze, hogy az iskolaszék utasíttassék arra, hogy a több teendőért több fizetést állapítson meg. — **V. K.** Levélben feleltünk. — **S. H.** Forduljon dr. Gyürky Odön titkár úrhoz *Budapest, IV., Molnár-u. 17.* A teendőkre nézve legkimerítőbb utasításokkal ellátja önt. — **Gy. T.** Igen, ahol több tanító működik, ott a tanítók titkos szavazattal az iskolaszékbe maguk kebeléből képviselőt küldenek 5-ig egyet, 12-ig kettőt s így tovább a számhoz arányítva a küldöttek számát. (L. Püspöki utasítások I. f. 3. §. a) p.) — **S. F.** Ha a díjlevélben mindarra külön kötelezve nincs, akkor a fenntartó viseli a kérdezt terheket. — **L. M.** Fogadja öszinte részvétünket. — **I. K.** A rendszabályok világosan intézkednek: a tanító a hittani órákon jelen lenni köteles.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A **szokolóci** (Nyitram.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik *szept. 15-én.* Lakása: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, pince, istálló, ól és házikert. Jövedelme terményekben és készpénzben 800 kor., az államségüllyel. A kérvények *Fehérváry Kálmán* esperes úrhoz, Hrádek (Nyitram.) ú. p. Kocsók c. nyujtandók a szokolóci iskolaszékre címezve. Tannyelv töt-magyar: tankötelesek száma 50, az ismétlősöké 15. 352 2—2

A **prassic** (Nyitram.) kántortanítói állásra pályázatot hirdettek. Jövedelme: tandíj a mindennapi iskolásoktól 260 kor., az ismétlősöktől 32 kor., 6 hold és 1102 □-ól szántóföld = 126 kor., legeltetési jog 4 drb szarvasmarhára és 2 drb sertésre = 10 kor., prassic erdőben szabadjajzás = 36 kor., párber 42 p. mérő rozs, ostyasütésért 10 kor. és 84 fillér, offertorium 20 kor., kántató 12 kor., stóla 40 kor., misealapítványok után 39 kor., egyéb szentmisék után 20 kor. Lakása: 2 szoba, konyha, kamra s gazdasági épületek, gyümölcsös és konyhakert. A kellően fölszerelt folyamodványok f. évi *szeptember hó 14. dél-elötti 10 óráig Markóvics Ferenc* plébános, iskolaszéki elnökökhez benyujtandók, amikor is a választás megkezdődik, amely előtt a pályázók kántori képességüket a templomban tartandó próban fogják bemutatni. Az állomás azonnal elfoglalandó. 380 2—2

A **Bars-Endréd** róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: saját művelésű 8 kat. hold föld, tandíj 120 kor., közbirtokosoktól 280 kor., állami kiegészítés 136 kor., párber 20 p. mérő rozs, a vallás és tanulm. alapból 20 kor. 32 fillér, stóla 40 kor., ostyasütés 20 kor., misealapítványból 10 kor., iskola-fütesre 40 kor. Két szoba, konyha, kamra, istálló, pince és kocsiszínből álló lakás. Adókat maga fizet. Pályázati határidő *okt. 10.* Pályázatok *Epölyi Ferenc* aesp.-tanfelügyelőhöz. Nagy-Kálna intézendők. 402 1—1

A **krakováni** (Nyitram.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelme a díjlevél szerint a következő: 2 kat. hold 317 ölnyi szántóföld, melyet maga mivel. 8 ürméter fa, körülbelül 125 p. mérő rozs, 3 szekér szalma, 1 szekér széna. Tandíj 140 kor., községtől mint tanító 90 kor., kegyúrtól 36 kor. 90 fill. Alapítványi misék után 200 kor. Stóla-jövedelem átlag 320 kor. Ostyasütésért 50 kor., offertoriumokból 30 kor. Kézbeli misék után 60 kor. Harangozásra 40 kor. Tanterem fütesére 60 kor. Természetheni lakás. A töt nyelv ismerete szükséges. Kötelessége a mindennapi és ismétlőiskola pontos vezetésén kívül az összes kántori teendőket elvégezni, a harangozásról gondoskodni. Megkivántatik az orgonán kívül más hangszereken való ismeret is. Választás *szept. hó 22-ikére* tüzetik ki. Személyes megjelenés ezen napra megkivántatik. Az állás október 1-én elfoglalandó. A pályázni szándékozók kellően fölszerelt folyamodványaikat a választás napjáig főt. *Reviczky Bertalan* esperes úrhoz Csejthén nyujtsák be. *Krakovában, 1904. szept. 5. Markóvics Mihály* plébános. 401 1—1

Az alsókorompai róm. kath. elemi népiskolánál tanító állásra pályázat hirdették. Javadalmazása: évi 800 korona havi részletekben, 24 korona faállomány. Egy butorozott szoba. Tanítási nyelv tót-magyar. Okleveles tanítói pályázatokban részesülnek. Az állás azonnal elfoglalandó. Az alsókorompai iskolaszékre címzett folyamodványok évi szeptember hó 24-ig az alsókorompai róm. kath. püspöki hivatalhoz terjesztendők be. 421 1—1

Illesháza (Pozsonym.) róm. kath. iskolaszéke osztálytanító állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása a községekben 300. államisegély 500 kor., butorozott szoba. Kötelessége az I—II. osztályt és ismétlősöket tanítani. Pályázathoz okleveles férfiak és nők. Kérvények szeptember 24-ig az iskolaszékhez intézendők. 411 1—1

Szalmateresi tanítói állásra pályázatot hirdettek szeptember 20-ig. Jövedelme díjlevél szerint szántóföld, gabona, fűzifa és készpénz = 766 kor. 20 fillér. Lakása szoba, konyha, kamra, szép kert. *Karancsói* (Nógrádm.) plébános hivatal. 430 1—1

Egri érseki megye

Jászapáti nagyközség róm. kath. kántori állására pályázatot hirdet. Javadalma: 1. Szép négyszobás lakás melékkelhelyiségekkel. A lakáson előforduló kisebb javításokat, külső, belső tisztogatást maga eszközözi, a nagybakát a község teljesíti. 2. 12 katasztrális hold első minőségű szántóföld, melyet maga műveltet és adóját is maga fizeti. 3. 600 korona készpénz a község közpénztárából évenként előre fizetve. 4. 3 öl hasábfű, melyet a község házhoz szállít. 5. 242 alapítványi mise után járó misepénz. 6. A megállapított következő stóla: nagymise díja 1 kor., nagymise liberával 2 kor., hárompapos mise 2 kor., hárompapos mise liberával 3 kor., öreg halott temetése 2 kor., kis halott temetése 1 kor., koporsóba kérés 2 kor., liberá a temetőben 2 kor., adstantiális temetés három pappal 40 korona, melyben minden ténykedés díja befoglaltatik. Társulati halott temetése minden ténykedéssel 6 kor. Továbbá minden versszak búcsúztatásért 1 korona díjat szedhet. A lélekszám 11 ezeren felül. A stóla díja és a búcsúztatás díja részletezve a főjegyző hivatalában megtekinthető. Kötelessége az összes kántori teendők pontos, lelkismeretes teljesítése. Megkívánatik, hogy a néppel együtti éneklésre gondot fordítson. Keresztlevél, erkölcsi bizonyítvány és kántori képességét igazoló bizonyítványokkal fölszerelt kérvények bezárólag szeptember hó 26-ig az egyháztanárhoz intézve, a községi főjegyzői hivatalba adandók. Szeptember 27-én reggel 8 órakor ének- és orgonapróba, mikor a pályázót által szabadon választott két ének és az egyháztanárs által fölhívott egy ének orgonakísérettel lesz előadva. Az orgonajáték megpróbálására *Belényay Antal* nagyváradi székesegyházi karnagy úr kérését föl. A próba után a választás azonnal megajtkatik. Az állást december hó 1-én köteles megválasztott elfoglalni. 395 1—2

Az egyim. hatóság jóváhagyásával róm. kath. okleveles segédtanítót keresek, ki legalább egy évi gyakorlattal bír s a kántorságban is eléggé jártas. Tankötelessék száma 46. Fizetése: havi 40 korona készpénz és ágyneműn s mosáson kívül, teljes ellátás. Ha szorgalmas és szótlan, *12 év telmes melékjövödelmenre is van kilitása*. Mellé a hit- és fogyasztási szövetkezet könyvvezetését is megtanulni, minek idővel hasznát veheti. Föltételek írásban foglalhatók. Ajánlatokat f. év szeptember 25-ig az alanti címre jarek. *Lehotzky József* kántor, Rudobánya, Borsodm. 400 1—1

Jászapáti község róm. kath. népiskolájánál egy osztálytanító állásra szept. 20-ig pályázat hirdettek. Fizetése teljes negyedévi részletekben 1000 kor., mely összege a lakás- és kertilletmény is befoglaltatik. Az állomást 1-én foglalandó el. Kellően fölszerelt, házas vagy szabadállapotot igazoló lelkészi bizonylattal is ellátott kérvények föl. Fülöp Ferenc esperes. isksz. elnök címre küldendők. *Székely József* isksz. jegyző. 413 1—2

Erdélyi egyházmegye.

A gyergyóalfalvi (Csikm.) róm. kath. hitfelekezeti elemi iskolánál megüresedett segédkántortanítói állásra

szept. 20-ára pályázat hirdettek. Az ezen állással összekötött jövedelmek a következők: 1. Készpénz 400 kor. 2. 75 kalongya rozs a 4 kor., 300 kor. 3. 75 kalongya zab. a 2 kor., 150 kor. 4. Pénzbér 130 kor. 5. 60 terű bükkfa a 2 kor., 120 kor. 6. 60 kézi napszám, a 66 fillér, 40 kor. 7. Stóla körülbelül 150 kor. 8. Alapítványi misék kamataiból 12 kor. 9. 2 marha és sertés legeltetési jog 9 kor. 10. Törvényszerinti lakás. Ezen fensorolt jövedelmekből azonban tartozik a harangozónak évi 200 koronát fizetni. Kötelességei: egy osztály önálló vezetése és a kántorral fölváltva segédkezés az összes egyházi funkciókban. Pályázatra személyes megjelenés szeptember 18-án delelőtt kívánatik, okiratok azonban néhány nappal előbb beküldendők. Csak oklevelesek pályázhatnak, a megválasztott tartozik állomását október elsején elfoglalni. *Mikes János gróf*, plébános. 362 2—2

A gyergyóalfalvi róm. kath. elemi iskolánál megüresedett egy tanítói állásra szept. 20-ára pályázat hirdettek. Javadalmazás: 1. Rendes fizetés a község pénztárából 744 kor. 96 fillér. 2. Rendes fizetés az iskola pénztárából 45 kor. 84 fillér. 3. 2 db. marha és sertéslegeltetési jog 9 kor. 20 fillér. 4. Lakkbér és kertilletmény 90 kor. Kötelessége egy osztály önálló vezetése. Csak okleveles pályázhat. A megválasztott tartozik állását okt. elsején elfoglalni. *Mikes János gróf*, plébános. 363 2—2

Pályázat a **gelencei** róm. kath. segédkántortanítói állásra. Jövedelme: a) 33 kalongya rozs és 28 k. zab kepe, b) 20 vontatás fűzifa, c) oszpora, stóla, szentmisaalapítványi kamat, együtt: 116 kor. d) tandíjalapból: 200 kor. e) államisegélyből: 272 kor. Kötelessége: az egyik tanterem növendékeinek önálló oktatása és a szükséghez képesta kántori teendőkben segédkezés. Kellően fölszerelt kérvények alulírotthoz szeptember 15-ig beküldendők. Gelencén, 1904. szept. 3. *Sályom Géza* plébános, isksz. elnök. 394 1—1

Győri püspöki megye.

A taápi plébániához tartozó **Taáp-Szent-Miklóson** a róm. kath. kántorállomás megüresedett. Okleveles tanítók pályázhatnak. Az állomás jövedelme: 1. Lakásul 3 szoba, meleg konyha és kamra-pince, fűszer, istálló, sertésólak melékkelhelyiségekkel. Mindez egy esereptető alatt. Az udvaron kis zöltséges, hátul mintegy másfél hold gazdasági kert. 2. A könyv szerint 22,932 öf első osztályú szántóföld, a minek gazd. munkáit a hívek végzik: ennek egyenértéki adóját a hitközség minden egyéb adót az élvező fizeti. Most bérben van, hanem bármikor visszavehető. 3. 22 mérő rozs bemerve és a 52 fill. párpénz. 4. Saját használatra 2 öl hasáb és 2 öl dorong kemény fűzifa házhoz szállítva. 5. Stóla címén temetésért 42 fillér. 6. Ostyasütés- és a templomruhák mosatásáért 17 kor. 80 fillér: hirdető-írásért 20 fillér. 7. Tandíjul mintegy 50 mindennapi iskolás után a 1 kor. = 50 kor.; mintegy 16 ismétlő után a 50 fillér = 8 kor. 8. Illetékes korpótlék. Megbeszélés végett az előzetes vagy a választás napján való megjelenést kívánjuk. A választás október 4-én lesz, ami után az állást rögtön el kell foglalni. A pályázók folyamodásaikat ezen napig fötisztelendő *dr. Karácson Imre* esperes úr Győr-Peér címen küldjék be. Az iskolaszék. 422 1—2

Kalocsai érseki megye.

Szentfűlöp (Bácsmegye) róm. kath. iskolájánál két 800 kor. javadalmazású helyettes tanítónői állásra (fél, esetleg egész évre) szept. 22-ig pályázat hirdettek. Állás azonnal elfoglalandó. *Martin József*, iskolaszéki elnök. 406 1—1

Kassai egyházmegye.

Polyi (Abauj-Tornam.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek szept. 15. Jövedelme készpénzben összesen 932 kor. 78 fill. 12 kóból rozs, 25 nit. fűzifa, 5¹/₂ kath. hold szántóföld s hozzá legelő, tisztességes lakás házikerttel. Tannyelv: magyar-tót. Személyes megjelenés kívánatik. *Kaprinay János* isksz. elnök. 391 1—1

A **vehéci** (Zemplénm.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Jövedelme: a hitközségtől készpénzben 360 kor., államisegély 218 kor., stóla 50 kor.,

szarbar 10 köből rozs és 10 köből zab, 5 $\frac{1}{2}$ hold szántó-
föld és 5 $\frac{1}{2}$ tűzifa. Kérvények főt. *Székely Vince* iskz.
elnökhöz *szept. 15-ig* küldendők. Próbuorgonálás végett
személyes megjelenés kívántatik. 404 1—1

Az inanesi rom. kath. tanítói állásra *f. hó 15-ig*
pályázat hirdettek az inanesi rom. kath. lelkesi hivatal
által. 417 1—1

Munkácsi egyházmegye.

A tokaji (Zempléni) rom. kath. kántortanítói állásra
pályázat hirdettek. Fizetése 1470 kor., melyben belefog-
lathatja az iskolafűtés kötelezettsége. Van kétszobás
lakása, kertje. Pályázni akarók kérvényüket *szept. 19-ig*
alulírottakhoz küldjék be. A választás szeptember hó 19-én
lesz. Személyes megjelenés kívántatik. *Károlyss István*
lelkész, iskz. elnök. Figyelmeztetés: a pályázati hatá-
ridő az iskolaszéki elnök által helyesbítve lett. 419 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Farkasd (Nyitrai) rom. kath. népiskolájának a me-
gvesztett második tanítói állásra *szeptember 18-ig* pályázat
hirdették. Tannyelv magyar. Javadalom 800 korona, bu-
talmított szoba, fűtés, törvényes korpótlék. Nők is pályáz-
hatnak. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények *Károly*
Károly iskolaszéki elnökhöz küldendők. *János* tanító-
390 1—1

Krenes rom. kath. magyar-tótannyelvű iskolájánál
második tanítói állás *szept. 20-án* betöltendő. Fizetése
800 kor., fűtés 60 kor., melyből a tanszoba is fűtendő.
Lakása egy szoba, konyha, kamra, van kis kertje is. Kö-
telező ismétléket is tanítani. Nagy-Bossán, szeptember 4.
Miklós lelkész, iskz. elnök. 429 1—1

A felső-porubai rom. kath. tanítói állásra pályázat
hirdették. Javadalmas 800 korona, faátalány 100 ko-
rona s megfelelő lakás. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók,
de csakis oklevelesek. Pályázati határidő *f. hó 22-ig*, mi-
kor a választás meg fog ejtetni. Folyamodványok alulírott-
hoz intézendők. Felső-Poruba (Trénesen megye). Ilava
udvar. 45. *Ducza Ignác* iskolaszéki elnök. 420 1—1

A nyitrai püspökség kegyurasága alatt levő **pusztá-**
vogyeradi (up. Dráhocz, Nyitrai) rom. kath. kántor-
tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: az
uradalom részéről 5 hekt. buza, 17 hekt. rozs, 7-50 hekt.
árpa, 5-50 hekt. kukorica, 300 korona tehénváltás, 20 ür-
mester hasábjai, iskolafűtésére pedig 150 köteg rőzse,
2 hold lapastóli. Egyéb készpénz különfeltevéből 223 kor.
20 fillér, korpótlék. Jó lakás mellékepekkel és
700 fillérnyi szép fas kert. Rendes kántortanítói teendőin
kívül tartozik még hétköznapokon az egyháziit is helyet-
tesíteni. A választás *szeptember 26-án* délelőtt ejtetik
meg. *Ducza Sándor* plébános, iskolaszéki elnök.
409 1—1

Pécsi egyházmegye.

A püspöklaki rom. kath. kántortanítói állomásra
szept. 18-ig pályázat hirdettek. Jövedelem: az 1893.
dec. 11. fölött javadalmasági jegyzőkönyv alapján ter-
mények és készpénzben 1414 kor. 4 fillér, mely össze-
gek egyes részletei a jegyzőkönyvben betekinthetők.
Tiszten tanítói járuléka 719 kor. 30 fillér, kántori 694 kor.
74 fillér. Szép lakás 3 szobából, 2 konyhából, 1 élés-
kamra, 1 pince és a szükséges mellékepekkel. Kötele-
zettség: egy tanterem önálló vezetése, ismétléiskola
tartása és az összes kántoriak elvégzése. Tannyelv
magyar-német, az í-stentiszteleti német. A választás szept-
ember 18. délelőtt lesz. Pályázók a közbeeső vasár- és
hétfőnapokon, esetleg választás napján énekpróbára
jelentkezhetnek. Folyamodványok az iskolaszéki elnök-
hoz Püspöklakra (Baranyam.) küldendők. *Scharfemberger*
János plébános, iskz. elnök. 387 1—1

A dóbróközi (Tolnami) rom. kath. iskolaszék magyar
nyelvű osz. tanítói állásra *szept. 10-ig* pályázatot hirdet.
Javadalma: egy szoba fűtéssel, második szoba, konyha,
kamra, $\frac{1}{4}$ hold kert fejében 120 korona, 600 korona kész-
pénz, előbbivel havonként előre fizetve, 80 korona jutalék
iskolai év végén, melyből évközben távozva mitsem kap.
Köteleessége egy osztályt s az ismétléket tanítani, a kán-

tori teendőikben ingyen segédkezni. Az állás azonnal el-
foglalandó. *Fűjth Lajos* iskz. elnök. 388 1—1

A **siogárdi** (Tolnami) magyar nyelvű rom. kath. elemi
iskolához okleveles férfi- vagy nő osztálytanító kerestetik.
Jövedelem: Hatszáz korona készpénz, 2 szoba, konyha,
éléskamra, a menházvezetőnővel közös pince, padlás, kút
és faskamra, $\frac{1}{4}$ hold gyümölcsös konyhakert, melyet a
község fölását. Baromfit vagy sertést az iskola és menház
udvarán tartani nem szabad. A lakás meszeltetése éven-
ként egyszer összel történik. Köteleesség: Az iskolaszék
által reá bízandó osztályokat és ismétlés leányokat a
tanév végeig tanítja, a szent gyónásokra előkészíti a temp-
lomban és körmenetekben rajuk fölügyel. Ha férfi választ-
tatnók, a kántorságban díjtalanul segédkezik. Személyes
megjelenés előny. Pályázati határidő *szeptember 25. Is-*
kolaszéki elnökség. 405 1—1

A tolna-ozorai rom. kath. iskolaszék a megürült
helyettes-kántor s tanítói állásra pályázatot hirdet. Javá-
dalmasága: 900 korona, havi előleges részletekben s két
szobából, konyhából, pincéből s kamrából álló szabad
lakás. Kötelmei az iskolaszék által kidolgozott szabály-
rendeletben foglaltak, melyet a megválasztandó állása
elfoglalásakor aláírni tartozik: mint helyettes kántor pe-
dig tartozik az egész polgári évben a kántornak a kántor-
ságban díj nélkül segíteni s esetleg a kántori teendőket
önállóan is végezni. Ép ezért a megválasztandónak teljes
ének és zeneismerettel kell bírnia. Teljesen fölszerelt
kérvények *szept. 20-ig* a tolna-ozorai iskolaszékhez küld-
endők. Az állás *szept. 30-ig* elfoglalandó. *Pintér Károly*
plébános, iskz. elnök. 407 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A torna-udvarnoki tanítói állásra pályázat hirdet-
tetik. Jövedelme 800 kor. Ebből a hitközségtől 467 kor.
90 fillér készpénz, a többi föld, rét, termény, fa és más
címeken van, törvény-kövelete új lakása épületekkel.
Kérvények *szept. 20-ig Mohler Károly* alesperes plébános,
iskolaszéki elnökhöz benyújtandók. 410 1—2

Szepesi püspöki megye.

Az alsóláposi rom. kath. kántortanítói állomásra
október 8-ára pályázat hirdettek. Az állomás jövedelme:
I. Tanítói: 1. Készpénzben 613 kor. 60 fillér. 2. Minden
tanköteles gyermek után tandíj címén a 80 fillér, évi
64—72 kor. 3. Az ismétléiskolába járóktól a 80 fillér, évi
28 kor. 4. $6\frac{1}{2}$ kat. hold földnek haszonélvezete. 5. 6 öl
tűzifa a tanító saját használatára 48 kor., a fát a község
szállítja. 6. Lakás új. 1903. évben épült. 7. A lakáshoz
tartozó kert haszonélvezete. — II. Kántori: 1. Készpénz,
lakás és földjövedelem közös a tanítói (I. 1., 4., 6., 7.)
jarandósággal. Ezenkívül átengedték 8 pozs. mérő zabot
befogadó földnek haszonélvezete mely föld két évben
vethető és minden harmadik évben ugarnak hagyandó.
2. Stóla évi 72—92 kor. 3. Colleda 20 kor. 4. Offertorium
10 kor. 5. Ostyasütés 10 kor. Ezenkívül, ha a harangozást
elvallalja, készpénzben 20 kor. és 60 kéve zab. Halott-
kemi szolgálatért minden halott után 80 fillér, évi 20 kor.
Tótnyelv ismerete kívántatik. U. p. Felsőlapos. (Szepesi.)
423 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A velemi (Vasmi) rom. kath. kántortanítói állomásra
szept. 26-ra pályázat hirdettek. Javadalma: 1. Szabad
lakás (két szoba, konyha, kamra, istálló, szin és $\frac{1}{4}$ hold
kert). 2. 7 hold gesztenyés 40 kor. 3. $17\frac{1}{2}$ mérő buza
105 kor. 4. $17\frac{1}{2}$ mérő rozs 87 kor. 50 fillér. 5. Hat öl
kemény tűzifa a házhoz szállítva 48 kor. 6. Készpénz a
községtől 560 kor. 7. Tandíj a mindennapiaktól egyen-
ként 84 fillér — 30 kor. 8. Tandíj az ismétléktől egyenként
2 kor. — 24 kor. 9. Mintegy $\frac{1}{2}$ hold föld 6 kor. 10. Legel-
tetés a közösben 20 kor. 11. A személyadó kivételével az
adót a hitközség fizeti. 12. Az iskola fűtésére a szülők
adnak fát, a tanító pedig fűteti. 13. A hitközségtől 107
korona 50 fillér, összesen 1028 korona. A kérvény a bi-
zonnylatokkal együtt a szerdahelyi plébániához küldendő.
A nyelv magyar, személyes megjelenés kívántatik. He-
lyét október 1-én köteles elfoglalni. (U. p. helyben, Vas-
vármegye.) 403 1—1

Váci egyházmegye.

Pestszentpéter Ujkécske község róm. kath. iskolaszéke egy tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése: 600 kor. törzsfizetés, 40 kor. személyes pótlék, 200 kor. lakbér és kertilettény. A törzsfizetésnek 800 koronára való kiegészítésre államszegély kérik. Okleveles tanítónők kelendő tanítónők úrhoz *szeptember hó 16-ig* nyújtásuk be. Az állás egykorben el nem hagyható. Ujkécskén, 1904. augusztus 29-én. *Iskolaszék.* 386 1-1

Budapest és Vác között fekvő **Szöd** nagyközségben a róm. kath. népiskolánál a II-III. egyesített vegyes osztály vezetőjére pályázat nyitattik. Javadalmazása: a hitközségtől törzsfizetés 100 korona, 100 korona lakbér, 10 korona kertilettény, 700 korona állam segély. Egyenlő képesség mellett férfiaknak előnyadatik. A folyamodványok *szeptember hó 25-ig* főtisztelendő *Krechák János* plébános isk. igazgató úrhoz küldendők. *Mihalik János* főtanító. 399 1-1

Szarvasgede főközség róm. kath. kántortanítói állomására *szeptember 20-ára* pályázatot hirdetnek. Jövedelme: lakás kerttel, 5 kat. hold szántó föld és 1580 öl rét földi község munkája, esetleg munkát megváltja 60-85 koronával, 80+85 pártól párbér (1 véka rozs és 50 fillér és stola, községtől deputátum és tandíj váltásigul 120 kor. és 17 úrkölmeter fa (Canonica Visitatio szerint 10 öl jár) esetleg 100-110 kor. iskolafűtésre 20 kor., vegre Meskóhagyatekból segélyképen 148 kor. Kötelessége az összes kántori és tanítói teendők végzése, taniskola kezelése. Személyes megjelenés előnnyel bír. Oklevél és eredeti okmányokkal felszerelt kérvények iskolaszékekhez intézendők és *szept. 18-ára* Jöbányiba (Nógrád) *Bösz Emil* plébánoshoz küldendők. 416 1-3

A dunaharaszti-i róm. kath. tanítói állásra évi 800 kor. butorozott szoba és egy öl tuzifa fizetéssel *folgyó hó 18-ig* pályázat hirdetettik. A folyamodványok *Drexler Antal* plébánoshoz emzendők. *Frecsz János* kántortanító. 412 1-1

Veszprémi egyházmegye.

A vöröstői (Veszprém) kántortanítói állomásra a «Népnevelő» f. évi 34. számában hirdett pályázat ugyanazon feltételek mellett megújítottik. Az új pályázat határideje *szept. 22.* Személyes megjelenés kívántatik. Oklevél felszerelt kérvények *dr. Gyöngyösi Lajos* vöröstői plébános, isksz. elnökhöz intézendők. Posta Nagyvárszony. 415 1-1

A nemetbarnagi (Veszprém) kántortanítói állomásra a «Népnevelő» f. évi 34. számában hirdett pályázat ugyanazon feltételek mellett megújítottik. Az új pályázat határideje *szept. 22.* Személyes megjelenés kívántatik. Oklevél felszerelt kérvények *dr. Gyöngyösi Lajos* vöröstői plébános, iskolaszéki elnökhöz intézendők. Posta Nagyvárszony. 414 1-1

Kisapáthiban, a róm. kath. osztott iskolához tanító keresetlik. Javadalma: tanítói 860 kor., segédkantori 80 kor. Létesítendő gazdasági iskola után 100 korona, egy szoba lakás és ennek fűtése. A megválasztott melékkeresetre is számíthat. Folyamodványok főt. *Karácsonyi Sándorra* címezve *szept. 18-ig* küldendők Kisapáthiba, u. p. Aranyos-Maróth. Megkivántatik a magyar és tót nyelv írása: annyi jártasság az orgonálásban, hogy vasmagnakint misét végezhesen. 392 1-1

A salamoni róm. kath. iskolaszék osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése: 800 korona s egy butorozott szoba. Csak okleveles pályázhat. Kellően felszerelt kérvények legkésőbb *szept. 27-ig* az iskolaszéki elnökségnek (u. p. Bala, Veszprém) küldendők. 408 1-1

IV. ed. évet végzett tanítójelölt, kántortanítói, osztálytanítói, segédtanítói állást keres. Cím *Tanító Jegyzőnél*, Nagyvárszer. 418 1-1

«Orgonahangok» részletfizetésre is megrendelhető. *Molnár* kántor, Kunszentmiklós. 428 1-1

Róm. kath. kántor állást keres. Az alföldön szokásban lévő kántori teendők minden ágában teljesen jártas.

Cím: róm. kath. kántor *Homoród-Remete* (u. p. *Homoród-Szentmárton*). 396 1-1

Róm. kath. egyén, képezdeli és kitünő működési bizonyítványokkal kántortanítói állást keres. Jó orgonajáték és hang biztosítva. Osztálytanítói állást is elfogad. Cím: *Kántortanító, Homoród-Remete* (u. p. *Homoród-Szentmárton*). 397 1-2

Br. Stummer Ágoston úr **Kulhány** nevezetű pusztán (Nyitra, 1 órányira Prassie községtől) vándortanítói állomást akar létesíteni. A tanítónak kinek állandó lakása Kulhányon lesz, kötelességévé tételik a tanköteleseket azok számának arányában a hét különböző napjaiban majd Szarahaóra és ismét Bielabukovina nevű favágótelepeken foltválya oktatni. Az ajánlkozók a lakáson és tüzelőfán - melyek természetben adatrak - felüli igényeiket kellően felszerelt kérvényükben felsorolva a prassiezi uradalmi erdőmesterei hivatalhoz forduljanak. Az iskola magánjellegű lesz. A tanítás október 1-én kezdődik. 389 1-2

Mélt. gróf Bathhány Tivadar úr **Adács** község (Hevesmegye) határában fekvő Olzamorban a tanítói állás *október 1-ére* elfoglalandó. Javadalmazás: 800 korona, 4 m² fa, 20 métermázsza köszén, 400 ööl kert, lakás (két szoba, konyha, kamra, fűskamra stb.). Pályázatok a mélt. uraság címére Lajtatalura (Mosonmegye) küldendők. 393 1-1

Alulirott mellé egy jóhangú, teljesen képzett kántor-segéd keresetetik. Fizetése évi 420 korona, teljes ellátás ágyaműn kívül. Vártemplommise jövedelme közös segéd-társával. *Medgyesy Géza*, róm. kath. kántor. 360 2-2

«Magyar Kántor», temetési szertartások, kidolgozott búcsuztatók és miseénekek dallamosított gyűjteménye. Fűtve 2 korona, kötve 3 korona. Torontáltorda. *Biczók F.* kántor. 355 2-9

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

vilamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a Szentisr lovagja, a Ferencz József-rend lovagja.

A panszi és becsi világiállításon stb. helyről kitüntetve.

Legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta leguymású csőrendszerint (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat a legmersekeltebb árban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. Orgona jokrban tartása mersekeltebb árban elvállaltatik. Tervezetek és rajzok kívánatra díjtalanul.

A Szent-István-Társulat kiadványai.

Német olvasókönyvek:

ABC und LESEBUCH

für die katholischen Volksschulen,
nach Ignatz Bárány bearbeitet. ==

Irta:

Bárány-Fuchs Johann.

XVII. kiadás.

Kötés 20 fillér.

NÉMET OLVASÓKÖNYV.

Deutsches Lesebuch für die zweite
Klasse der katholischen Volksschu-
len. ==

Irta:

MÓCSY-SCHULTZ.

Kötés 48 fillér.

Kötés 48 fillér.

ERSTES LESEBUCH

für die katholischen Volksschulen,
nach Ignatz Bárány bearbeitet. ==

Irta:

Bárány-Fuchs Johann.

XVI. kiadás.

Kötés 20 fillér.

NÉMET OLVASÓKÖNYV.

Deutsches Lesebuch für die dritte
Klasse der katholischen Volksschu-
len. ==

Irta:

MÓCSY-SCHULTZ.

Kötés 60 fillér.

Kötés 60 fillér.

ZWEITES LESEBUCH

für die zweite Klasse der katho-
lischen Volksschulen. — Bearbeitet
nach Ignatz Bárány verbessert von
Edmund Dölle. ==

Irta:

Bárány-Fuchs Johann.

XVIII. kiadás.

Kötés 36 fillér.

NÉMET OLVASÓKÖNYV.

Deutsches Lesebuch für die vierte
Klasse der katholischen Volksschu-
len. ==

Irta:

MÓCSY-SCHULTZ.

Kötés 1 K.

Kötés 1 K.

DRITTES LESEBUCH

für die dritte Klasse der katho-
lischen Volksschulen. Nach Ignatz
Bárány bearbeitet. ==

Irta:

Bárány-Dölle E. und Krause Johann.

XIX. kiadás.

Kötés 48 fillér.

ERSTES LESE-, REAL- u. SPRACHBUCH

Erstes Jahr für den dritten und vier-
ten Jahrgang der ungetheilten katho-
lischen Volksschulen Ungarns. ==

Irta:

Möcsy A., Petrovác J. és Schultz I.

III. kiadás.

Kötés 60 fillér.

VIERTES LESEBUCH

für die vierte Klasse der katholischen
Volksschulen. ==

Irta:

Bárány-Dölle E. und Krause Johann.

XII. kiadás.

Kötés 80 fillér.

ERSTES LESE-, REAL- u. SPRACHBUCH

Zweites Jahr für den dritten und
vierten Jahrgang der ungetheilten
katholischen Volksschulen Ungarns.

Irta:

Möcsy A., Petrovác J. és Schultz I.

III. kiadás.

Kötés 60 fillér.

ABC und LESEBUCH.

Irta:

MÓCSY-SCHULTZ.

II. kiadás.

Kötés 40 fillér.

ZWEITES LESE-, REAL- u. SPRACHBUCH

Erstes Jahr für den fünften u. sechs-
ten Jahrgang der ungetheilten katho-
lischen Volksschulen Ungarns. In
deutscher Bearbeitung v. E. Schultz.

Irta:

Möcsy A., Petrovác J. és Schultz I.

III. kiadás.

Kötés 80 fillér.

ABC und LESEBUCH.

== Kleinere Ausgabe ==

Irta:

MÓCSY-SCHULTZ.

III. kiadás.

Kötés 24 fillér.

ZWEITES LESE-, REAL- u. SPRACHBUCH

Zweites Jahr für den fünften u. sechs-
ten Jahrgang der ungetheilten katho-
lischen Volksschulen Ungarns. In
deutscher Bearbeitung v. E. Schultz.

Irta:

Möcsy A., Petrovác J. és Schultz I.

II. kiadás.

Kötés 80 fillér.